

Vaccination af spædkalve for nogle typer af diarré

Af dyrlæge Claus Marckmann, Allingåbro dyreklinik

Diarré blandt små kalve er den hyppigste årsag til kalvedødelighed i Danmark.

Årsagen til diarree kan være mange forskellige faktorer, hvor en eller flere af disse faktorer kan være dominerende.

Det er derfor altid meget vigtigt at få stillet den korrekte diagnose.

Diagnosen stilles ved at indsende tarmstykker med fæces eller eventuelt fæces til undersøgelse på Dianova.

Generelt er alle forebyggende tiltag mod diarree en meget vigtig faktor, dvs. tildeling af råmælk til kalve i rette tid, i rette mængde og med rette temperatur, optimal hygiejne,

undgå overbelægning og et godt og kontrolleret klima omkring kalvene.

Er disse faktorer opfyldt, vil det styrke kalvenes modstandskraft og samtidigt reducere smittepresset i kalvens nærmiljø.

Det er vigtigt at kalvene får den optimale start på livet med den optimale tilvækst, og dermed øge kalvens mulighed for at ende som vinderko og en god mælkeproducent.

Diarré er klart den største problem blandt kalvene de første 2-3 leveuger, men det er meget vigtigt at erkende, at diarree er et symptom og ikke en diagnose. Som tidligere nævnt er det ekstremt vigtigt at finde årsagen eller årsagerne til diarreproblemet, og når dette er erkendt at handle imod denne eller disse faktorer.

Diarreen kan dels være fodringsbetinget og dels infektiøs, og jeg vil i denne artikel

fokusere på infektiøse årsager, forårsaget af E. Coli, Rotavirus og Coronavirus, der er hyppige fund i indsendte materialer fra kalve med diarreproblemer.

E. Coli

E. Coli er en gruppe af bakterier der opfører sig meget forskelligt, men hvor en gruppe der kaldes

E. Coli ETEC, særligt forårsager diarree blandt helt unge kalve, dvs. kalve på mellem 0-3 dage.

Disse bakterier er i stand til at danne noget man kalder enterotoksiner, der påvirker tarmens sekretoriske funktion, og der opstår en akut diarree, der kan medføre død i løbet af 7-12 timer.

Diarreen er meget vandig og ligner ananasjuice.

NON-MEDICATED PRODUCT

Hurtig hjælp ved "hurtige maver"

biopect®

biopect

- Minimalt væggtab, fordi biopect er optimeret til iblanding i mælk
- Hurtig bedring ved hurtig indsats
- Bruges også forebyggende
- Nem at bruge - kan ikke overdoseres
- Rent naturprodukt - skaber ikke resistens

BIOFIBER · DAMINO

Staushedevej 10, DK-6621 Gesten · Tlf. +45 75 55 74 11 · Fax +45 75 55 75 68

www.damino.com

KT Maskiner

89 * 125

Nyt materiale senest 8. juni

Kontakt: Poul Andresen info@ktmaskiner.dk tlf.

74659246

E. Coli er en normal tarmbakterie, men gruppen der kaldes E. Coli ETEC er ikke normalt forekommende i besætninger.

Colibakterier lever bedst i basisk miljø, og en af de forebyggende tiltag er at gøre pH i løben mere sur, således at andre bakterier favoriseres i tarmen, og vi ikke får en overvækst af Colibakterier.

Dette kan f.eks. gøres ved at tildele kalvene en pasta med tarmbakterier, der er i stand til at danne mælkesyre, der vil sænke pH i tarmen.

Tildeling af en sådan pasta bør ske lige efter fødslen.

Kalvens tarm er ved fødslen steril, og da der desuden er et ret højt pH i tarmsystemet ved fødslen, er det helt naturligt, at E. Coli hurtigt vil være en af de dominerende bakterier i kalves tarmsystem, indtil pH i tarmen bliver lavere.

Det er denne ændring i pH man kan fremskynde ved tildeling af mælkesyredannende bakterier.

Man kan ikke kalde denne behandling en egentlig vaccination, men derimod et forebyggende tiltag.

Rotavirus

Rotavirus er den vigtigste årsag til diarre blandt kalve på 4-5 dage, til de er 14 dage gamle.

Smitten sker igennem munden, og tiden fra smitte til symptomer er meget kort, dvs. 12-18 timer.

Da det drejer sig om en virusinfektion, vil antibiotika ikke påvirke diarré forårsaget af Rotavirus.

Virus ødelægger tarmslimhindens evne til at optage væske, og der opstår herved en diarre, der er kendetegnet som værende vandig gul eventuelt med blodstriber.

Kalvene kommer sig generelt indenfor én uge, medmindre der indtræder andre infektioner (bakterier eller virus), eller kalven ikke bliver for dehydreret.

Væskebehandling er meget vigtig ved diarre blandt kalve.

Er der diarréudbrud med Rotavirus, udskilles mange virus til staldmiljøet, og smitte fra kalv til kalv forekommer let.

Da virus samtidigt er meget resistent overfor desinfektionsmidler, temperatursvingninger og pH, er det vigtigt at gribe ind ved udbrud af denne type af diarré.

Dødeligheden er måske ikke så høj ved denne infektion, men kalvens tilvækst reduceres, og følgelidelser som lungebetændelse og andre tarminfektioner kan påvirke kalven i betydelig grad og eventuelt ende som dødsfald.

Der er nu kommet en pasta på markedet

I kalvens første leveuger er diarre en betydelig årsag til sygdom og dødsfald.

med antistoffer mod Rotavirusinfektionen.

Pastaen gives til kalvene igennem munden fra fødslen og dagligt i 2-3 dage, og har bedst effekt som forebyggende behandling.

Det vil sige, at i perioder med problemer med kalvediarre forårsaget af Rotavirus, skal samtlige kalve behandles med pastaen.

Coronavirus

Diarre forårsaget af Coronavirus ses oftest hos 1-3 uger gamle kalve.

Smitten sker igennem luftveje eller igennem munden, og tiden fra smitte til symptomer er 20-30 timer.

Ligesom for Rotavirus har antibiotika ingen effekt på diarréen.

Virus forårsager også her en nedsat evne til at optage væske fra tarmen, og der opstår en gullig diarré, ofte lidt mere vandig end ved tilfældet med Rotavirusinfektionen.

Denne virus kan desuden forårsage luftvejsinfektioner ved kalvene.

Væskebehandling af syge dyr er meget vigtig, da kalvene hurtigt bliver dehydreret og kan blive meget svage. Dette disponerer for følgelidelser som lungebetændelse og/eller andre tarminfektioner. Kalve, der har haft diarré, er dobbelt så udsatte for lungebetændelse eller dødsfald.

Ligesom ved Rotavirus er der nu kommet en pasta på markedet med antistoffer imod Coronavirus.

Pastaen gives ligeledes igennem munden fra fødslen og de næste 2-3 dage.

Andet

En anden forebyggende behandling mod disse lidelser er vaccination af drægtige dyr i perioder med problemer og/eller høj belægning.

Vaccinationerne består i en basisvaccination 2 gange med 4-5 uger mellemrum før kælvning, og derefter vaccination af samtlige drægtige dyr 2-6 uger før forventet kælvning. ■

**Vi accepterer
heller ikke
problemer med
dine kalve**

www.calvex.dk
Telefon 9753 7333

